

Ohledně výtek činěných zákonu na ochranu republiky odvolávám se jen na judikaturu Nejvyššího soudu. Jest dokladem nad jiné výmluvným, na jaké obtíže naráží užívání tohoto zákona. Srovnání vývodů repliky s původním článkem pana profesora Miřičky ukáže čtenářům, v čem pan profesor dříve viděl vady a nyní jich více nevidí, v čem si nesprávně vykládal zákon a nyní uznává jiný výklad za správný; já to podrobněji vykládati nebudu. Pan profesor přiznává, že zákonodárným činitelům náleží zásluhu, že se podařilo zlepšiti ochranu cti a nechce zmenšovati jejich zásluhy. To mne nejvíce těší, i když snad podle názoru pana profesora nepatřím ani mezi ty, kteří přispěli k tomu hřivnou nejskrovnější (str. 363). Nepřestanu z toho těžiti přes to, co zlého se na původce tohoto zákona a v statích pana profesora obzvláště na mne sneslo. Výsledek docílený politiky a praktickými právníky má pro stát mnohem větší cenu, než ony panem profesorem zaznamenané snahy theoretiků, kteří se po celá desetiletí marně snažili o lepší ochranu cti proti útokům tisku. Že bychom byli měli u nás pro prosazení tiskové novely nějakou lepší situaci parlamentární než měli oni v parlamentu rakouském, lze vyvrátiti snadno poukazem na těžké boje v sněmovnách i mimo ně, jež porady a usnášení se o tomto zákoně provázely.

Dr. Jaromír Sedláček, prof. práv. fakulty v Brně:

Problém peněžních dluhů.

(Dokončení.)

IV. Pokles měny a jeho vliv na zápůjčky.

Nemusíme v dalším zabývat se problémem valorisačním, neboť nám nejde o to, do jaké míry má býti věřitel při poklesu měny chráněn. Nám jde v tomto pojednání právě o problém, jak má zápůjčka zůstatí nedotčena poklesem měny a jde tudíž jen o osvětlení důležitosti stabilisace zápůjček i pro případ znehodnocení měny. Několik následujících řádek bude proto rázu zcela referujícího.

Inflace jako každá zákeřná nemoc začíná zcela nevinně, ba zprvu vzbuzuje zcela příjemné pocity, rozmnožení příjmů a tím zdánlivě stoupání blahobytu. Ale předmět, t. j. peníze octly se na nakloněné rovině a tu počíná zrychlený pohyb znehodnocování. Abstraktní hodnota peněz klesá, stát, jenž znehodnocuje měnu, aby tak ukládal daně obecnostvu, umožňuje každému soukromému dlužníku, aby se vyrovnal legálním způsobem se svým věřitelem.

Sledujeme-li problem tento ve dvou klasických zemích inflace v Německu a Polsku, sledáváme, jaká spousta byla způsobena právě tím, že úsporné kapitály byly profesionálními dlužníky vydrancovány. Inflace byla v Německu zahájena 4. srpna 1914, kdy zákony ze dne 2. srpna 1914 (Reichsgesetzblatt 1914, str. 326, 327) zavedena byla nesměnitelnost bankovek říšské banky. Nařízením pak ze dne 28. září 1914 bylo stanoveno, že všechny dluhy peněžité, kontrahované v markové měně, jsou splatny v papírových peněžích, t. j. bankovkách a státovkách. I když placení by o

vymíněno ve zlatých mincích markových, mělo býti placeno v papírových penězích; účelem tohoto nařízení bylo, aby zlaté mince cirkulující mezi obecností byly staženy do pokladu říšské banky.³¹⁾ Tím proklamován byl v Německu úplný nominalismus ve smyslu Knappově. Klesání abstraktní hodnoty peněz přisuzováno bylo válečné drahotě,³²⁾ čímž soudům umožněno bylo rozhodnouti podle ekvity ve sporech, kde stála pohledávka na zboží proti určité nominální ceně, v té době valně znehodnocené; ale čistá peněžní pohledávka (ať je to za zaplacení ceny trhově za dodané zboží, či ze zápůjčky) musela zůstatí nedotčena a dluhováno byl počet markových jednotek bez ohledu na to, že mezi abstraktní hodnotou sumy zapůjčené a abstraktní hodnotou sumy splacené byl ohromný rozdíl. Toto nominalistické hledisko mohlo zůstatí v platnosti, dokud znehodnocení peněz nebylo přílišné. Když však v roce 1922 počínal rozkladný proces marky, tu se nominalismus nemohl držeti.

Při nových zápůjčkách rovnováha uvězněného a splaceného kapitálu byla zaručována ve formě úroků exorbitantně vysokých 6—10% i více za každý den. U starších zápůjček najmě hypotekárních dlužníci počali hromadně spláceti, neboť 1000 předválečných marek splatili ani ne 1 markou, přepočítáno na zlatou hodnotu. Dlužníci skládali dlužné peníze k soudu a žalovali na uznání, že dluh je splacen. Soudy zprvu klidně, skoro mechanicky, vydávali rozsudky sprostující dlužníky dluhu. Ozebračení věřitelé hypotekární obrátili se na kruhy zákonodárné, leč marně, tu však Oberlandgericht Darmstadt rozhodnutím ze dne 29. března 1923³³⁾ zahájil novou praxi, stavě se na stanovisko, že znehodnocení měny nemůže stíhati jen věřitele, nýbrž i dlužníka. Nymí rozvířil se v Německu boj pro zhodnocení najmě zápůjček hypotekárních. Rozhodnutím V. senátu říšského soudu ze dne 28. listopadu 1923³⁴⁾ byli nominalisté zcela poraženi. Mezi tím hledána byla pevná základna pro poměr kapitálu zapůjčeného a kapitálu splaceného. Veliká literatura o této t. zv. »Aufwertungsfrage«³⁵⁾ je dokladem toho, jak bolestným byl problem najmě u zápůjček hypotekárních. Konečně otázka tato měla býti odklizená t. zv. třetí »Steuerreformordnung« ze dne 17. února 1924 (Reichsgesetzblatt str. 74), která připustila valorisaci u hypotek, zástavních a rentových listů, partiálních dlužných úpisů, vkladů spořitelních a tomu podobných kapitálů rázu úsporného. Valorisace stanovená na 15% předválečné (zlaté) marky, u spořitelních vkladů pak pokud dostačí aktivní obchody spořitelny, tedy pohledávky její takto valorisované. Leč tím nebyl problém odstraněn, znovu domáhají se i ti věřitelé, kteří musili přijati bezcenné papírové marky, aby i jim jejich zaplacené pohledávky dodatečně byly valorisovány.

V Polsku neměně nominalismus byl poražen, ale zde mnohem ležceji než v Německu, poněvadž zde nebylo nominalistického zákonodarství. Nejvyšší soud varšavský již poměruě brzo počal přihlížeti k tomu, zda abstraktní hodnota splaceného kapitálu je úměrná hodnotě kapitálu zapůjčeného,³⁶⁾ ale praxe nebyla konstatní, neboť v případě Městské spořitelny v Praze proti městu Krakovu postavil se podle novin, zprávy zase na stanovisko nominalistické. I v Polsku odstraněn byl problém předpisem valorisačním, zaručujícím hypotekárnímu věřiteli určitou kvotu původně zapůjčené abstraktní hodnoty peněžité. (15—25%).

Je to nařízení náčelníka státu ze dne 14. května 1924. Právnicky je

³¹⁾ Wolf, v Ehrenbergově Handbuch des gesantes Handelsrechts sv. IV., odd. I., str. 619.

³²⁾ Wahle, Valorisierungsproblem str. 60. násl.

³³⁾ Juristische Wochenschrift 1923, str. 459.

³⁴⁾ Entscheidungen des Reichsgerichtes in Zivilsachen sv. 107. str. 78.

³⁵⁾ Sestavena u Oertmanna Die Aufwertungsfrage a sborník Die Geldwertung in der Praxis des d. Rechtslebens sv. I.

³⁶⁾ Viz rozh. I. komory ze dne 25. února 1922 č. 186/21.

mnohem dokonalejší německých valorisačních předpisů, ³⁷⁾ ale i zde neobešlo se bez těžkých poruch hospodářských.

Sledujeme-li ostatní země, tu shledáme, že nominalistické stanovisko u zápůjček celkem bylo uhájeno, ale jen u zápůjček naproti tomu u smluv tržových nominalistické hledisko padlo. ³⁸⁾ Ovšem nanejvýš při hypotekách inkonvenience znehodnocené měny byla velmi nápadná a vedla i u odpůrců valorisace skálově k té konstrukci, že hypotekární zápůjčka, byla-li hypoteka poskytnuta samým dlužníkem, skýtá poměrný podíl na zastavené nemovitosti, že tudíž musí býti splacena též v tom poměru, ³⁹⁾ v jaké byla k hodnotě nemovitosti v době zřízení hypoteky.

Nemůžeme zde podati celý rozsáhlý tento problém, ale několik těchto případů nám zde osvětlí tu skutečnost, že úsporné kapitály konec konců musí dojíti aspoň částečného zhodnocení, ale to je pro nás důležité, že docházejí zhodnocení privilegovaného. Tyto precedencie mají pro hospodářskou kvalitu úsporných jednání velmi důležitý význam, o němž si promluvíme v dalším oddílu.

V. Snahy o stálohodnotné zapůjčené pohledávky.

Nominalistické hledisko bylo právě pro zapůjčenou pohledávku velmi nebezpečno, neboť při ní dalo se naléztí poměrně méně důvodů pro hledisko kursovní. Při smlouvě tržové každému je jasno, že jde o směnnou funkci peněz, ale u zápůjčky málo se myslí na tuto směnnou funkci peněžní a pozornost upírá se k platební funkci. Dále zde hraje úlohu nemalou snaha, aby dluh zápůjčkový byl stanoven numericky přesně: k této potřebě obchodu nemalo přispívá romanastické stanovisko právníků, poněvadž podle římského práva zápůjčka byla přísným a přesným závazkem. (Viz *condictio certae creditae pecuniae* 12. kniha, 1. tit. *Digest.*) S tím spojena je snaha, aby zápůjčka dlouhodobá, která má trvati jednu, dvě generace, byla ochráněna od výkyvů měny oficiální. Platební funkce peněz měla býti učiněna závislou na směnné funkci, takže platební funkce měla by jen určovati, čím se má platiti, kdežto směnná funkce zase, kolik se má platiti. Snahy tyto došly různého výrazu.

A) Nejnámější jest »zlatá doložka«. Zlatá doložka měla svůj původ v bimetalistické měně, která byla značně rozšířena v XIX. století. Bimetalismus úplný vyznačuje se tím, že mince razí se volně z dvojího kovu zlata a stříbra, při čemž je stanoveno, že mince zlaté i stříbrné mohou se jako platidlo navzájem substituovati, ⁴⁰⁾ ale na rozdíl od měny paralelní je určená přesná relace mezi oběma druhy mincí (na př. 1:15, 15—zlato:stříbro, jako ve Francii). Pokud podaří se zachovati tuto relaci obou těchto drahých kovů, i na trhu kovovém, je ovšem jako dlužníku, tak i věřiteli zcela lhostejno. Zda se platí zlatými či kovovými mincemi, na př. 10 zlatými desetifranky, anebo 20 stříbrnými pětifranky. Když však klesne jeden z těchto kovů pod tuto relaci, přirozeně ihned sáhne normálně dlužník k tomu kovu, který je méně hodnotný, poněvadž to znamená pro něj zisk. Když pak v II. polovici XIX. stol. počínala cena stříbra klesati, tu v zemích s úplnou měnou dvojitou (jako ve Francii do let 70tých) a v zemích s neúplnou měnou dvojitou (jako v Německu a později ve Francii), věřitel zajišťoval si stabilitu zápůjčky tím, že si vymínil placení ve zlatě. Tedy z dvou alternativ, v placení přípustných, volena byla již předem jedna. Když pak zavedena byla zlatá měna úplná, na př. v Německu v roce 1909, neměla přirozeně tato zlatá doložka značného významu, nanejvýš, že smluvně vymíněno bylo placení ve zlatě.

³⁷⁾ Srov. k tomu Komentář Zolla a Herezyňského.

³⁸⁾ Prameny jsou sestaveny v mém posudku k druhé otázce I. sekce druhého právníckého sjezdu.

³⁹⁾ Wahle, str. 218. násl.

⁴⁰⁾ Helfferich, Geld str. 211. et passim.

Když pak v roce 1914 jak ve Francii, tak i v Německu zaveden byl nucený kurs papírových peněz a současně zakázána ažiotož zlatou mincí, ⁴¹⁾ v Německu — patrně ne bez vlivu nominalisty Helffericha — dokonce nařízením ze dne 28. září 1924 výslovně bylo prohlášeno, že papírová marka je plným platidlem i za výměněnou zlatou marku. Ve Francii tak dalece nešli a spokojili se stanovením nuceného kursu bankovek. Přirozeně, že v Německu nominalismus papírových peněz úplně musil prorazit a zlatá doložka po 4. srpnu 1914 stala se ilusorní, až metalismus zlaté doložky byl vystřídán indexním kursistickým hlediskem a toto zase dolarovou doložkou. Ve Francii, klasické to zemi nominalismu, soudy přijímaly, že jediné zákonné platidlo papírový frank rovná se zlatému franku, ⁴²⁾ že tedy nuceným kursem nebylo jen stanoveno, čím se má platiti, leč i kolik se má platiti. Neustálým kolísáním franku byla však stále víc a více pocitována potřeba, aby strany smluvní mohly si při dlouholetých smlouvách stabilisovati peněžní závazky, aby tedy stát určoval jen, čím se má platiti, ale strany aby si mohly určit, čím se má platiti.

Nicméně zlatá doložka jak ve Francii, tak i v Německu částečně dovedla si uchrániti svoji platnost. Je to ve francouzské soudní praxi, v těch případech, kde šlo o mezinárodní poměry, t. j., kde buď dlužník byl cizincem (případ *compagnie d'assurances La New-York contra Deschamps, Dalloz 1920—1—137*), anebo kde věřitel byl cizincem, jako tomu bylo se švýcarskými zlatými hypotekami v Alsasku (*Dalloz 1920—1—41*), anebo kde obě strany byly Francouzi, leč placení bylo konati v cizině (*La Compagnie du Canal de Suez contre la Compagnie Havraise Péninsulaire Dalloz 1924—2—23*). V Německu byly pak zlaté hypoteky švýcarské upraveny smlouvou mezi Švýcarskem a Německem ze dne 6. listopadu 1920, již zaručena byla zlatá parita na podkladě švýcarského franku.

V Německu shroucením papírové marky a zavedením nové měny otázka placení ve zlatě byla posunuta zcela na vedlejší kolej. Naproti tomu ve Francii najmě po mocném výkyvu franku v roce 1924 začalo hnutí, aby umožněna byla zlatá doložka, leč tato spadala v jedno s panickým útekem od franku a proto vláda (ministr financí Lasteyrie) vystoupila proti tomuto hnutí nad míru ostře.

Ve Francii rozeznává doktrína⁴³⁾ dva druhy zlaté doložky: a) že platiti je ve zlatých mincích, b) že je platiti ve zlatých francích. Doložka ad a) byla obvyklá před válkou. Snažení Francouzů obrací se však k druhému druhu doložky, k doložce zlatého franku. Zlatý frank je početní jednotka určená vahou zlata předválečného franku, tedy 0.29 gr. Touto doložkou snaží se strany docílití, aby dlužník mohl platiti buď ve zlatě, nebo v bankovkách. Obligace zůstává alternativní, volba přísluší dlužníkovi. Ale dlužník, chtěje platiti v bankovkách, musí dáti tolik jednotek, papírového franku, aby na trhu mohlo se za ně koupiti tolik zlata, kolik dluží franků zlatých po 0.29 gr. zlato. Toto hnutí po zlatém franku, zdá se, nemělo dosud praktických výsledků. Hospodářsky jde zde o početní měnu s hlediskem čistě metalistickým, právnícky o ažiotož klausuli, která obchází zákaz ažiotože tím, že nepřipíná se k raženým zlatým frankovým mincím, leč k neraženému kovu.

B) V Německu za největší periody inflace bylo obvyklo počítati v cizí měně, dluh vyjádřen byl v dolarech, hol. zlatých, švýc. francích, librách šterlingů atp. a splácen buď efektivně anebo v markách podle kursu v den splatnosti. Z prvu počítal tak velkoobchod, ale znenáhla rozšířilo se toto počítání i na druhý obchod denních potřeb. Ale cizí valúty nezůstaly jen početní jednotkou, cizími valútami se ve skutečnosti také platilo. Z cizích

⁴¹⁾ V Německu uvedené již zákony ze dne 2. srpna 1914, k tomu viz James, *La clause »payable en or«* str. 69., Wolf, l. c. str. 615. násl., ve Francii zákonem ze dne 5. srpna 1914.

⁴²⁾ James, l. c. str. 137. násl.

⁴³⁾ Srov. James, l. c. str. 48. násl.

valut opanoval pole americký dolar a konečně se v Německu ve valné části obchodu počítalo v dolarech. Tato smluvená dolarová doložka tvořila přechod k t. zv. zlaté marce, která spočívá v tom, že bilion papírových marek se prohlásilo za 1 (zlatou) marku, rovnou 24 americkým centům. Co znamená tato dolarová doložka? Pokud jde o smluvenou doložku dolarovou, znamená tato tolik, že dluh dlužníkův je vyjádřen v cizí měně a splatný je buď v cizí měně, anebo ve měně tuzemské, podle kursu cizí měny v den splatnosti. Jde tedy o případ, že zapůjčená valuta je vyplacena v jedné měně, dluh vyjádřen v jiné měně a může být splacen zase v jiné měně. Přípustnost dolarové doložky záleží tedy na tom, zda a pokud strany mohou smlouvou stanovit, že tuzemská měna může substitovat měnu cizí a naopak.

C) Přechnodně v Německu učiněn byl pokus stabilisovati měnu tím, že se uvede v relaci k obilí (žitú), byla to t. zv. Roggenmark, která však se neujala. Tato Helfferichova myšlenka byla dříve pohřbena, než mohla nabýt praktického významu. U nás máme tuto diskrepanci mezi platidlem a měřítkem hodnot stanovenou v zákoně o drobných pachtýřích, leč zde jde o pachtovné a proto připětí k cenám obilí je zcela účelné. Naproti tomu připětí platidla k ceně obilí je potud nebezpečno, že sice cena obilí v dlouhých periodách jeví se jako úplně stálá, ale v krátkých periodách dosti značně kolísá najmě pod vlivem světové úrody. Podle pšenice řídí se sice ceny v dlouhých periodách, ale když by i obecné platidlo bylo připjato k ceně pšenice, pak by sebestmenší výkyv ceny pšenice uváděl v nejistotu veškeré hospodaření. Tak toto ideální měřidlo hodnot, statisticky redukované na dlouhou řadu let, není právě nejlepšími podkladem pro obecné platidlo.

D) V cizích právních řádech nemají jiné možnosti stabilisovati pohledávky peněžní. U nás máme ještě jeden specifický prostředek stabilisací, t. j. pomocí doložky dukátové. Co jsou dukáty, pravili jsme výše. Hodnota dukátů připíná se k hodnotě zlata, jenže tento kov bĕřeme zde jako obecné měnidlo, a tím se již odlišujeme od pouhých metalistů. Je jisto, že hodnota dukátů nemůže se trvale valně odchýlit od hodnoty zlata a pokud trvá volná ražba dukátů, nemůže tato úchylna k životě denním ani padati na váhu. Touto okolností máme dānu stabilisaci dukátů, proti měně papírové, která jsouc u nás vydávána stātem, bĕře svojí hodnotu jednak z funkce obecného platidla, jednak z pohledāvek stātu, o nichž je dlužním úpisem⁴⁴⁾ a postupní listinou. Výše jsme také pravili, že podle zákona o dukātech je přípustno, aby oficiální měna byla substitovāna a dukáty oficiální měnou, je tedy možno učiniti z dukátů a korunové měny smluvenou měnu paralelní. Ve měně paralelní mohu vyjádřiti závazek věřitelův, (vyplatiti zapůjčenou valutu) v dukātech, který splacen může býti podle kursu také v Kč; dluh dlužníkův (vrátiti zapůjčený kapitāl), může býti vyjádřen v dukātech a splacen býti může také v Kč podle kursu v den skutečného placení. Takovým způsobem může býti dukátová doložka nad míru praktická. Co zaručuje dukátová doložka? Doložka dukátová zaručuje největší míru stability. Kdežto při měně oficiální je to stát, který určuje co se peněžnímu věřiteli konečně dostane na abstraktní hodnotě, soukromý však věřitel může jen určit, kolik se mu má dostati na jednotlivých měnových. V této spojitosti stātního a soukromého hospodaření je jistā nejistota — alea — a proto soudy pravily, že při dlouhodobých smlouvách je obsažen moment spekulāční, t. j. možnost mimořādného zisku a mimořādné ztrāty u jedné, či druhé strany smluvní⁴⁵⁾.

Smlouvy, jimiž se strany chtějí zajistiti úsporné kapitāly, jsou smlou-

⁴⁴⁾ Tím se dá čāstečně vysvětliti, proč někdy měna papírovā při rostoucím zadlužení stātu, kdy tedy stātovky jsou pouhým dlužním úpisem bez korespondující pohledávky, může nastati rozdíl mezi tuzemskou a cizozemskou hodnotou papírového peníze. V cizozemsku papírový peníz není žádným obecným platidlem a taxuje se tudíž jen na základě stātního hospodaření. Ovšem zjev tento je podmíněn i jinými okolnostmi.

⁴⁵⁾ Rozhodnutí jsou sestavena v mém posudku pro II. právnícký sjezd.

vy, při nichž užitek má se jevití po dlouhou řadu let. Tak, jako úsporný kapitál vzniká poznenáhlym hromaděním přebytků soukromého hospodaření, tak má tento kapitál míti po dlouhou dobu svoji stálou neměnnou hodnotu. Moment spekulacní ustupuje zde zcela do pozadí a liší se právě od smluv spekulacních, které jsou charakterisovány možností poměrně značného zisku, ale i značné ztráty, při aleatorních smlouvách pak moment spekulacní tvoří konstitutivní součást smlouvy. Tato stálost úsporných kapitálů zvýší se tím, když poměr věřitelský a dlužnický nebude spouřován osobou třetí, která má zcela jiné účely, než tyto dva pacienti. V praksi pak velmi na tom záleží, zda vezme soud za prokázáno, že strany buď přihlížely anebo přihlížeti měly k řečenému momentu spekulacnímu. Taková právní jednání můžeme nazvatí právními jednáními úspornými.

U všech těchto valorisačních či stabilisačních doložek jde o jednu věc, totiž o záruk, že věřiteli se dostane nejen numericky stejného počtu měnových jednotek, leč že i abstraktní hodnota peněžní sumy kapitálu spláceného bude stejná, jako kapitálu uvěřeného. Jde zde nejen o zajímavý problém právní, ale i o zásadní problém hospodářský. Dnešní krise úvěrová je toho dokladem, že člověk není nominalistou, leč kuristou. Úsporné kapitály, které jsou ze všech kapitálů nejmravnější, válkou a hlavně poválečnou dobou byly znehodnoceny. Následkem toho nikdo nemá v dlouholetý úvěr žádné důvěry, a dá se zlákatí jen exortitativně vysokým úrokem, ale ten je pro dlužníka nepřístupný. Na druhé straně ke krátkodobému úvěru je dosti peněz pohotově.

Konečně nesmíme zapomínatí na stále trvající thesauraci peněz, tato je však velmi nebezpečná, poněvadž thesauráci mohou vystoupití náhle jako kupci a tím způsobití paniku inflacní. Střádalovi za těchto okolností musí se dostatí zvýšené garancie, že mu bude vrácená abstraktní hodnota jeho úspor. Veřejné hospodářství hledí si pomoci nuceným šetřením ve formě sociálního pojištění, ale soukromé hospodářství může získatí pro sebe úspor jen zvýšenou garancí. Je to nejen hospodářské, leč i mravní. Nezaviněně ochuzení střádalů věřitelů a nezasloužené zisky dlužníků způsobily takové mravní spousty, že musíme o tom všem uvážovatí nejen hospodářsky, leč i eticky. Cesta k řešení vede pak přes ustanovení právní.

Dr. C. Bařinka a dr. Jar. Horák:

Přehled občanských rozhodnutí N. S.

Určovací žalobu nutno pripustití i tam, kde zájem žalobcov bude predbežne plne uspokojený, jedná-li sa o základ nárokov, ktorý prezatým není medzi stranami sporný. Nepredchádzalo-li prepusteniu zamestnanca (železníc) predbežné pokračovanie správne, má riadny súd samostatne zistiť predpoklady prepustenia.

Podle § 130. osp. lze žalovatí, by zjištěna byla isoucnost právního poměru, jest-li to nutným k zajištění žalobcova právního stavu vůči žalovanému.

Lze bez dalšího pripustití, že zpravidla nebude místa pro pouhou žalobu určovací, kde lze ihned žalovatí o plnění, poněvadž v těchto případech žalobcův zájem bude zpravidla plně uspokojen rozsudkem na plnění a vedení dvojí rozepře, jednak o isoucnosti nároku, jednak o jeho výši, bylo by v těchto případech zpravidla v rozporu se zásadou procesní hospodárnosti.

Pravda též, že při návrhu na výslužné, jenž jest předmětem souzené rozepře, lze se zásadně domáhatí odsouzení i k peněžním požitkům, jež stanou se sročnými teprve po rozsudku (§§ 1131. a 397., odst. 2. osp.).

Než z právního pravidla, podle něhož při možnosti žaloby o plnění zásadně místa pro pouhou žalobu určovací, dlužno pripustití vyjímku